

Варгун Олеся Сергіївна
студентка гр. МВСКМ-11, ННІМВ ім. Б. Д. Гаврилишина,
ЗУНУ, м. Тернопіль
Науковий керівник: д. е. н., професор Сохацька О. М.

ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ УКРАЇНИ В УМОВАХ НОВОГО СВІТОВОГО ПОРЯДКУ

В сучасних умовах розвитку України загострюється питання щодо формування позитивного іміджу нашої держави на міжнародній арені. Поряд із такими важливими державними пріоритетами, як залучення іноземних інвестицій, розвиток інфраструктури чи впровадження інновацій, особливе місце посідає формування іміджу держави. Формування позитивного іміджу України є необхідною умовою її стратегічного розвитку, засобом захисту інтересів країни та її громадян, забезпечення підтримки внутрішньої та зовнішньої політики як однієї з умов національної безпеки. Імідж держави є доволі динамічним явищем, тому події, що періодично відбуваються в Україні, мають великий вплив на процеси його формування. Відповідно, дипломатичні служби, міжнародна діяльність громадських організацій та бізнесу повинні працювати спільно для постійного цілеспрямованого зростання позитивного іміджу в очах світової спільноти.

Протягом століть практично кожна держава турбувалася про формування свого позитивного іміджу, оскільки, це сприяє захисту її національних інтересів, досягненню зовнішньополітичних цілей, створенню атмосфери підтримки світовою спільнотою її кроків на міжнародній арені.

Новий світовий порядок – це епоха інформаційної прозорості, тому важливими завданнями кожної держави на міжнародній арені є забезпечення комунікаційної відкритості, повага до основних прав і свобод людини, свобода політичних виборів та свобода слова для засобів масової інформації. Без всіх цих чинників досягти позитивного іміджу демократичної держави майже не можливо. Від того, як країна сприймається світовою спільнотою, залежить її значимість та місце в системі міжнародних відносин, її інвестиційна привабливість, розширення можливостей співробітництва та партнерства в різних галузях (економіка, туризм, культура).

Імідж країни – це комплекс об'єктивних взаємозалежних характеристик державної системи (економічних, географічних, національних, демографічних тощо), що сформувалися в процесі еволюційного розвитку державності як складної багатофакторної підсистеми світового устрою, ефективність взаємодії ланок якої визначає тенденції соціально-економічних, суспільно-політичних, національно-конфесійних та інших процесів. Образ держави – це база, що визначає, яку репутацію має країна у свідомості своїх громадян і світової спільноти в результаті дії або без дієвості тих або інших її суб'єктів, що взаємодіють із зовнішнім світом [1].

На формування іміджу України впливають такі чинники:

1) природно-ресурсний потенціал; національна та культурна спадщина; постійні геополітичні фактори – географічне положення, площа території, довжина кордонів держави, вихід до морів; історичні події, що вплинули на розвиток української державності, а також внесок видатних українців, діяльність яких нерозривно пов'язана з історією розвитку країни;

2) соціально-психологічні настрої в українському суспільстві; форми суспільно-політичної інтеграції українців; моральні аспекти розвитку українського суспільства;

3) стабільність української економіки, що оцінюється рівнем доходів на душу населення, обсягом залучених інвестицій.

На сучасному етапі свого розвитку Україна взагалі не має власного іміджу на міжнародній арені. За усі роки незалежності так і не вдалося його сформувати. Основними причинами є: загальна непоінформованість або необізнаність, а також неспроможність вигідно представити себе в очах міжнародного співтовариства.

Сьогодні питання іміджу є не тільки політичним, воно є нерозривно пов'язаним із питанням національної безпеки, економічного розвитку та демократичних перетворень. Від міжнародного авторитету країни залежить і залучення до неї іноземних інвестицій, і вихід українських товарів, технологій та послуг на світовий ринок, і взагалі ставлення до нашої країни і громадян. На здійснення зовнішньополітичних та економічних відносин зі світовим співтовариством, а також на ефективне регулювання внутрішніх політичних процесів в Україні негативно впливає війна на Сході країни, яку розв'язала Росія, недосконалість законодавства, корупція, несправедливий перерозподіл власності, боротьба за сфери впливу, відірваність влади від народу і декларативний характер демократичних норм.

Сформована думка про країну як ненадійного партнера блокує надходження іноземних інвестицій, що негативно позначається на сьогоднішній економічній ситуації в країні, призводить до недостатнього розвитку торговельно-економічних контактів. Головним недоліком існуючої іміджевої політики в Україні є безсистемність її розробки та реалізації, а саме: відсутність стратегії іміджевої політики, відсутність міцного ідеологічного фундаменту.

Елементами іміджевого потенціалу України є її культурна та історична спадщина, досягнення в галузі культури та науки. Координованість проведення іміджевих кампаній та проектів є обов'язковою умовою та неодмінним атрибутом для досягнення бажаного результату. Відповідно для формування позитивного іміджу країни потрібна спеціально створена структура з управління іміджем, яка б координувала і стежила за реалізацією іміджевої політики держави.

Така служба з управління іміджем повинна відповідати за інформаційно-комунікативне середовище на міжнародному рівні, розробляти іміджеві проекти, відстежувати результати і відповідати за їх повну реалізацію. При цьому слід використовувати ЗМІ, бізнес-структури, наукові та освітні центри, діаспори співвітчизників за кордоном, установи культури, спортивні організації

як важелі впливу на думку світової спільноти. Обов'язковою умовою позитивного сприйняття країни, успішного розвитку внутрішніх громадських зв'язків є формування єдиної, загальної, прийнятної для переважної частини населення, різних верств і соціальних груп ціннісної основи народної свідомості. Необхідно формування систему виявлення системи цінностей, моральних орієнтирів у житті суспільства, що зможуть об'єднувати націю. Що стосується формування національної ідеї, то слід зазначити, що її пошук не виправдано затягнувся. Національна ідея необхідна для того, щоб самим зрозуміти, куди ми йдемо, для визначення довгострокових стратегічних цілей країни.

Таким чином, для того, щоб Україні як державі стати успішним проектом, сучасна українська національна ідея потребує модернізації, адаптації не лише до жорстких реалій суспільства і політичної нації, а й тих цивілізаційних, геополітичних, економічних викликів, з якими стикнулася Україна [2].

Нагальною постає потреба наповнення національної ідеї новим ідеологічним змістом, який відповідав би цивілізаційним, науковим, інформаційним процесам нового тисячоліття. В основі іміджу держави необхідно покласти єдиний ідейно-смісловий проєкт її розвитку (для забезпечення передбачуваності дій держави), чітко відстежувати дотримання вимог національної ідеї стратегічним цілям країни. Імідж держави повинен бути конкретним, політично стабільним (для розвитку міжнародного бізнесу та залучення прямих іноземних інвестицій), та в той же час при необхідності гнучким і адаптивним. Він повинен піддаватися своєчасній корекції у зв'язку зі змінами соціально-політичної ситуації, невідповідністю сформованого іміджу реальності, а також загрозами зниження авторитету на міжнародній арені, якщо такі виникають. Формування позитивного міжнародного іміджу України та пропаганда його за кордоном є завданням загальнодержавної ваги, до виконання якого мають бути залучені, відповідно до своєї компетенції, всі органи виконавчої влади та суспільство в цілому.

Список використаних джерел:

1. Міністерство інформаційної політики України. БРЕНД ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ (2018). Офіційний сайт Міністерства інформаційної політики України. URL: <https://mip.gov.ua/content/askyourquestion.html>.
2. Попова, Т. Наш імідж. Як Україну сприймають у світі. НВ журнал. 2018. URL: <https://nv.ua/ukr/opinion/nash-imidzh-jak-ukrajinusprijmajut-u-sviti-2459084.html>.